

Національний
банк України

Щомісячні опитування підприємств України

Листопад 2021 року

Надані результати є відображенням лише думки респондентів і не є прогнозами та оцінками Національного банку України

Випуск № 29
Департамент статистики та звітності

Головне

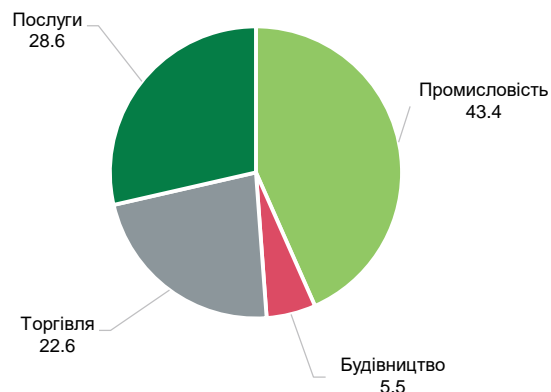
Бізнес погіршив очікування щодо розвитку своїх підприємств на тлі посилення карантинних обмежень. **Індекс очікувань ділової активності (ІОДА) у листопаді знизився до 49.8** (у жовтні – 51.4).

- Стрімке здорожчання енергоносіїв, дефіцит сировинних товарів, зростання виробничих витрат, а також зростання захворюваності як в Україні, так і у світі послабили оцінки підприємств усіх секторів, що беруть участь у щомісячних опитуваннях.
- Підприємства сфери послуг найшвидше відреагували на нові протиепідеміологічні заходи й очікували погіршення результатів своєї діяльності. Підприємства торгівлі не очікували змін порівняно з жовтнем. Оптимістичні очікування підприємств промисловості та будівництва послабилися та досягли практично нейтрального рівня.
- Респонденти всіх секторів прогнозують зростання цін на власну продукцію та послуги на тлі подорожчання сировини і товарів постачальників.
- Залишаються песимістичними оцінки щодо зайнятості. Респонденти всіх секторів очікують скорочення чисельності працівників, найбільше – підприємства будівництва.

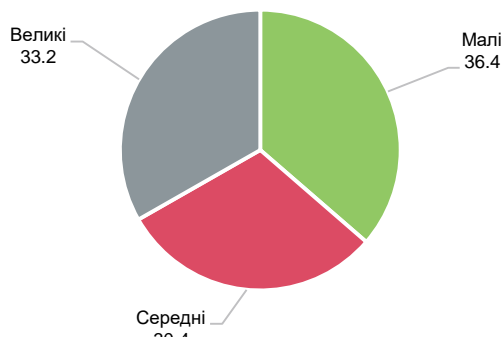
НБУ розпочав публікацію результатів щомісячного опитування в форматі «Відкриті дані». Інформація доступна за посиланням <https://bank.gov.ua/ua/open-data/api-dev>

Паспорт вибірки

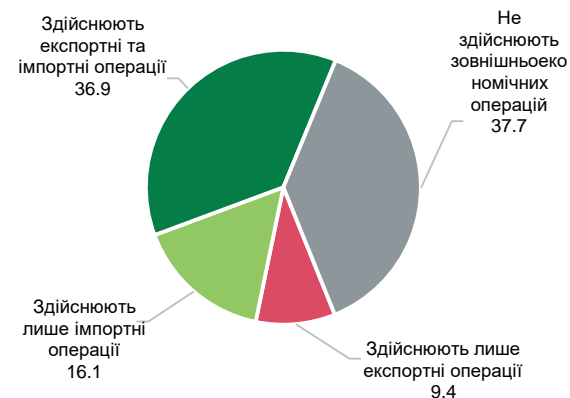
Розподіл респондентів за секторами економіки, %

Розподіл респондентів за розміром підприємств, %

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

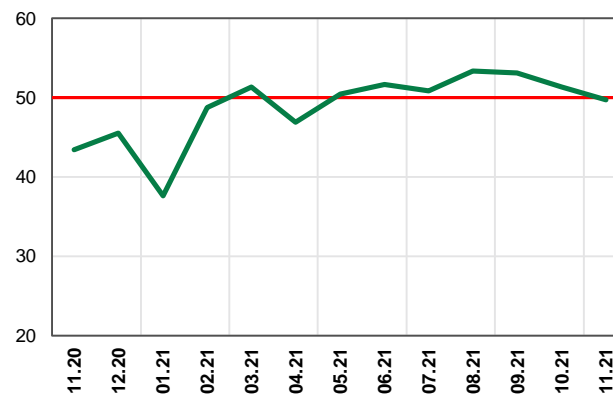

- Час проведення опитування: 04 – 23 листопада 2021 року
- Опитано всього: 385 підприємств
- Горизонт опитування: зміна показників діяльності підприємств у листопаді порівняно з жовтнем

Сектор	Частка сектору у ВВП України (2020 рік), %*	Дифузійний індекс		
		Жовтень 2021	Листопад 2021	Зміна до попереднього місяця
Промисловість	30.7	51.1	50.7	-0.3
Будівництво	4.9	50.2	50.4	+0.2
Торівля	23.8	52.2	50.0	-2.2
Послуги	40.6	51.3	48.8	-2.5
ІОДА (в цілому по Україні)	X	51.4	49.8	-1.6

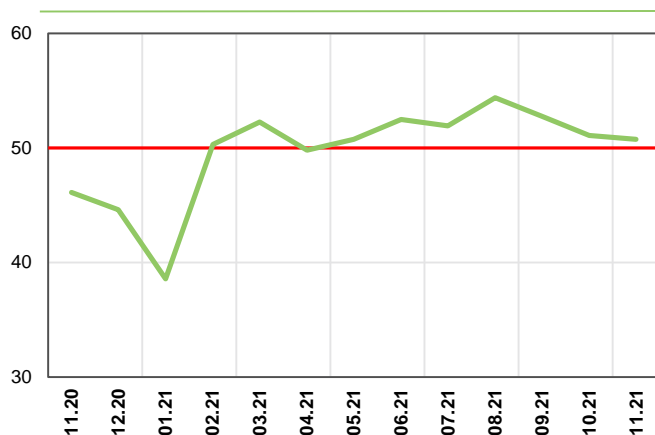
В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлень

Індекс очікування ділової активності

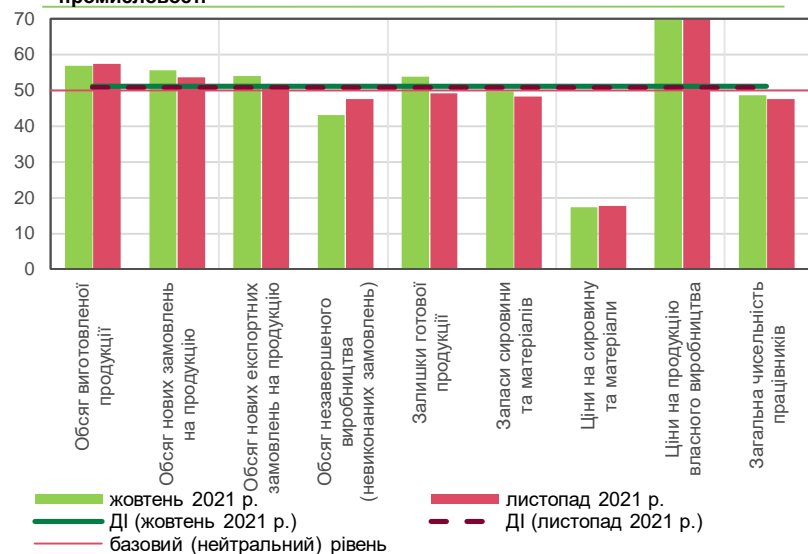

Промисловість

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств промисловості

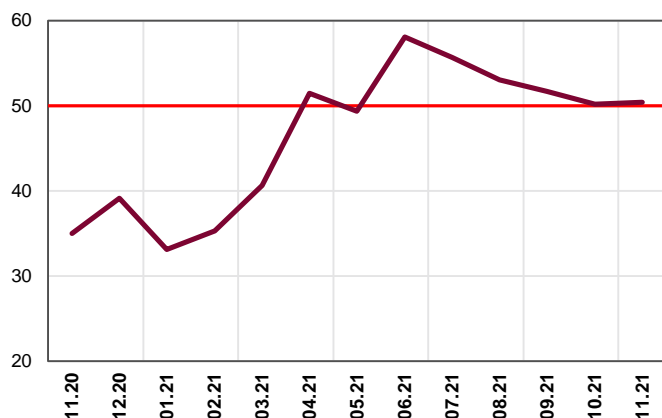
Дифузійні індекси (ДІ) показників економічного стану підприємств промисловості

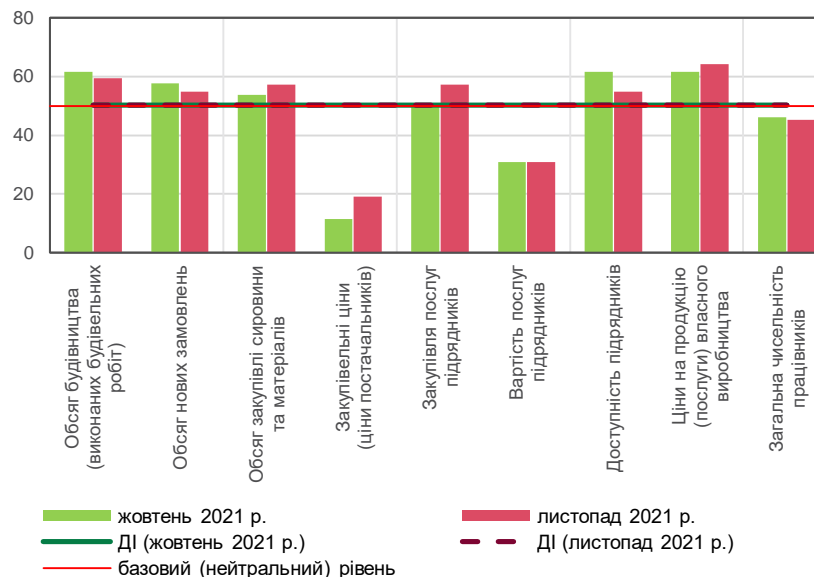
- Незважаючи на подальше зниження оцінок, підприємства промисловості зберегли позитивні прогнози щодо результатів своєї економічної діяльності в листопаді: ДІ сектору – 50.7 (у жовтні – 51.1)
- Незначно поліпшилися очікування щодо обсягу виготовленої продукції: ДІ – 57.5 (у жовтні – 56.9).
- Водночас респонденти були стриманіші у своїх очікуваннях щодо обсягу нових замовлень, у т. ч. експортних: ДІ – 53.6 та 51.4 відповідно (у жовтні – 55.6 та 54.0 відповідно).
- Більшість підприємств промисловості мають високі оцінки щодо здорожчання цін на сировину та матеріали, а також на продукцію власного виробництва: ДІ – 17.7 і 71.9 відповідно (у жовтні – 17.3 і 71.6 відповідно).
- Посилилися песимістичні очікування щодо чисельності працівників: ДІ – 47.6 (у жовтні – 48.7).

Будівництво

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств будівництва

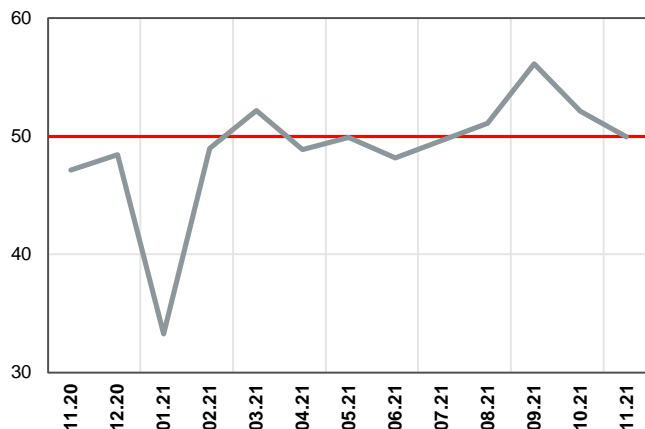
Дифузійні індекси (ДІ) показників економічного стану підприємств будівництва

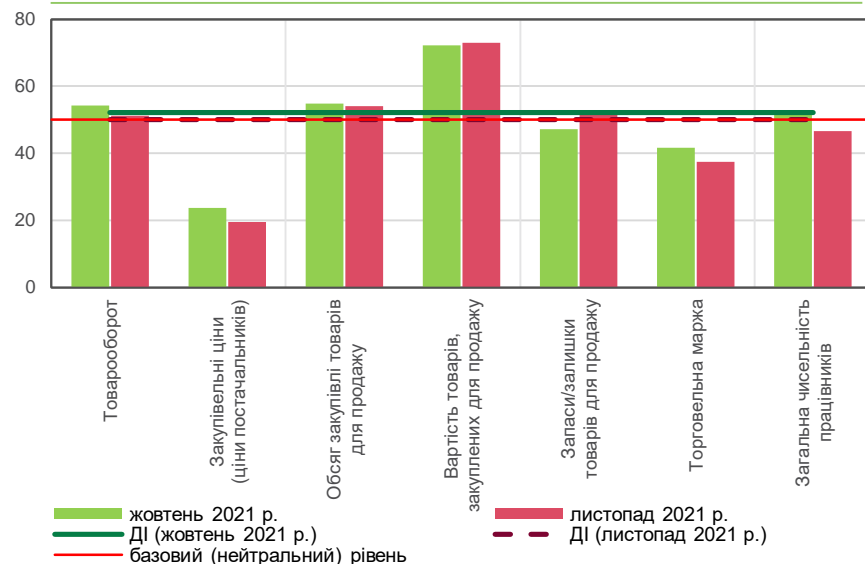
- **Очікування підприємств сектору будівництва, хоча і зберегли оптимістичні оцінки щодо результатів своєї діяльності, другий місяць поспіль знаходяться практично на нейтральному рівні: ДІ у листопаді – 50.4 (у жовтні – 50.2).**
- На тлі триваючих позитивних оцінок щодо обсягів виконаних будівельних робіт та обсягів нових замовлень (ДІ – 59.5 і 54.8 відповідно, у жовтні – 61.5 і 57.7 відповідно) посилились оптимістичні оцінки щодо обсягу закупівлі сировини та матеріалів, а також закупівлі послуг підрядників (ДІ – по 57.1, у жовтні – 53.8 та 50.0 відповідно).
- Залишаються дуже високими очікування щодо цін постачальників і вартості послуг підрядників і, як наслідок, високих цін на продукцію (послуги) власного виробництва: ДІ – 64.3 (у жовтні – 61.5).
- Респонденти мають **найпесимістичніші** серед інших секторів **оцінки щодо загальної чисельності працівників: ДІ – 45.2 (у жовтні – 46.2).**

Торгівля

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств торгівлі

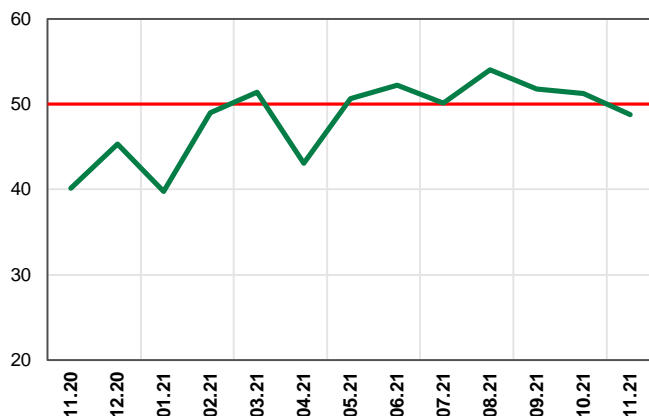
Дифузійні індекси (ДІ) показників підприємств торгівлі

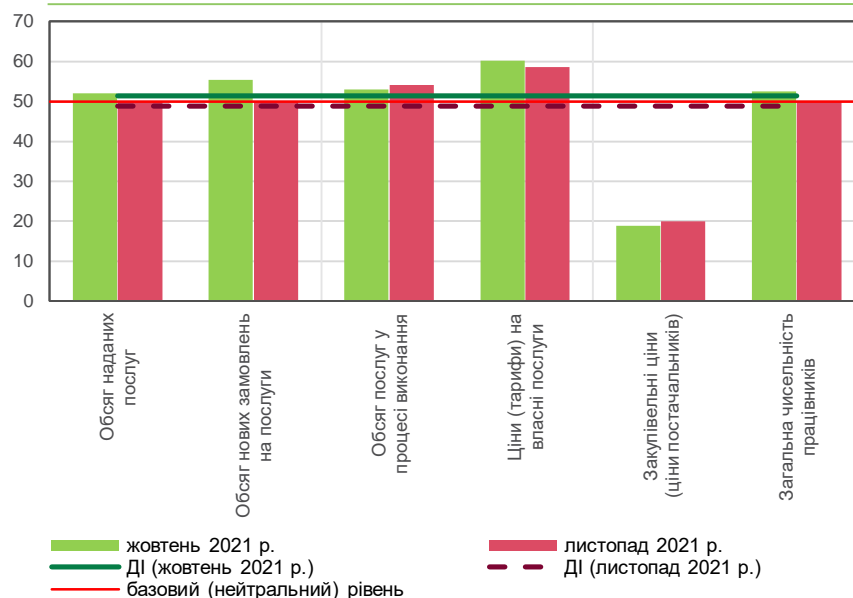
- Респонденти сфери торгівлі **не очікували змін** у результатах діяльності своїх підприємств порівняно з попереднім місяцем: **ДІ – 50.0** (у жовтні – 52.2).
- Підприємства зберегли **оптимістичні очікування щодо обсягу товарообороту та обсягу закупівлі товарів для продажу**: ДІ – 51.1 і 54.0 відповідно (у жовтні – 54.2 і 54.9 відповідно). Одночасно посилились оцінки щодо вартості товарів, закуплених для продажу: ДІ – 73.0 (у жовтні – 72.2).
- Попри високі оцінки щодо закупівельних цін (ДІ – 19.5), майже третина підприємств торгівлі налаштована на зниження торговельної маржі: ДІ знизився до 37.4 (у жовтні – 41.7).
- На тлі погіршення ділової активності підприємства сектору налаштовані на **скорочення загальної чисельності працівників**: ДІ – 46.6 (у жовтні – 52.8).

Послуги

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств сфери послуг

Дифузійні індекси (ДІ) показників підприємств сфери послуг

- Підприємства сфери послуг найсуттєвіше відреагували на посилення карантинних обмежень й очікували погіршення своїх економічних результатів порівняно з жовтнем: **ДІ в листопаді знизився нижче рівноважного рівня – до 48.8** (у жовтні – 51.3).
- Підприємства не очікували змін обсягу наданих послуг, а також обсягу нових замовлень на послуги. ДІ показників досяг нейтрального рівня – 50.0 (у жовтні – 51.9 та 55.3 відповідно).
- На тлі високих закупівельних цін респонденти сектору очікували зростання цін (тарифів) на власні послуги: ДІ – 20.0 і 58.6 відповідно (у жовтні – 18.9 і 60.2 відповідно).
- Не очікувалося змін загальної чисельності працівників: ДІ – 50.0 (у жовтні – 52.4).

Додатки

Дані опитування підприємств промисловості у листопаді 2021 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Обсяг виготовленої продукції	36	43	21
Обсяг нових замовлень на продукцію	31	46	23
Обсяг нових експортних замовлень на продукцію	22	58	19
Обсяг незавершеного виробництва (невиконаних замовлень)	14	66	19
Залишки готової продукції	23	55	22
Запаси сировини та матеріалів	24	49	28
Ціни на сировину та матеріали	68	29	3
Ціни на продукцію власного виробництва	47	50	3
Загальна чисельність працівників	9	77	14

Дані опитування підприємств будівництва у листопаді 2021 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Обсяг будівництва (виконаних будівельних робіт)	38	43	19
Обсяг нових замовлень	29	52	19
Обсяг закупівлі сировини та матеріалів	33	48	19
Закупівельні ціни (ціни постачальників)	62	38	0
Закупівля послуг підрядників	24	67	10
Вартість послуг підрядників *	38	62	0
Доступність підрядників	19	71	10
Ціни на продукцію (послуги) власного виробництва	33	62	5
Загальна чисельність працівників	14	62	24

Дані опитування підприємств торгівлі у листопаді 2021 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Товарооборот	32	38	30
Закупівельні ціни (ціни постачальників)	62	37	1
Обсяг закупівлі товарів для продажу	36	37	28
Вартість товарів, закуплених для продажу	60	26	14
Запаси / залишки товарів для продажу*	24	48	28
Торговельна маржа	3	68	29
Загальна чисельність працівників	5	84	11

Дані опитування підприємств сфери послуг у листопаді 2021 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Обсяг наданих послуг	22	56	22
Обсяг нових замовлень на послуги	26	47	26
Обсяг послуг у процесі виконання	24	61	15
Ціни (тарифи) на власні послуги	20	77	3
Закупівельні ціни (ціни постачальників)	60	40	0
Загальна чисельність працівників	9	82	9

Основні терміни та поняття

- **Дифузійний індекс (ДІ)** – показник, розрахований як сума часток “позитивних” (зростання) відповідей та половини часток “нейтральних” (без змін) відповідей за формулою:

$$DI_j = (P \cdot 1) + (E \cdot 0.5) + (N \cdot 0),$$

де P – частка респондентів, що повідомляють про зростання (оптимістичні оцінки);

E – частка респондентів, що повідомляють про відсутність змін;

N – частка респондентів, що відзначають зниження (песимістичні оцінки).

За умови, що $P + E + N = 100$

- Значення індексу коливається від 0 до 100:

рівень 50.0 – відсутність змін порівняно з попереднім місяцем;

вище 50.0 – поліпшення або зростання порівняно з попереднім місяцем;

нижче 50.0 – погіршення або скорочення порівняно з попереднім місяцем.

Чим більше відхилення індексів від рівня 50.0, тим вища швидкість змін.

- Розрахунок ДІ показників “залишки готової продукції” та “ціни на сировину та матеріали” для промисловості, “закупівельні ціни/ціни постачальників” та “вартість послуг підрядників” для будівництва, “закупівельні ціни/ціни постачальників” та “запаси/залишки товарів для продажу” для торгівлі, “закупівельні ціни постачальників” для сфери послуг здійснено на основі інверсії відповідей: зростання – песимістична оцінка, зниження – оптимістична.
- **ІОДА** – середньозважений показник відповідно до внеску секторів у ВВП України.

Національний банк України

[Web](#) ▪ [Facebook](#) ▪ [Twitter](#) ▪ [Flickr](#) ▪ [Youtube](#) ▪ [Instagram](#)